

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

VƯƠNG THÙY LINH

**TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM
TRONG DẠY HỌC KHOA HỌC LỚP 5**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

VƯƠNG THÙY LINH

**TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM
TRONG DẠY HỌC KHOA HỌC LỚP 5**

Ngành: Giáo dục học (Giáo dục tiểu học)

Mã số: 8.14.01.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN THỊ HỒNG CHUYÊN

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và có nguồn gốc trích dẫn rõ ràng. Những kết luận khoa học của luận văn chưa từng được công bố trong bất cứ công trình nào.

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Vương Thùy Linh

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tới **TS. Nguyễn Thị Hồng Chuyên** người đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu đề tài.

Tôi xin chân thành cảm ơn các thầy, cô giảng viên trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên, khoa Giáo dục tiểu học, khoa sau Đại học đã tạo điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành luận văn này.

Do thời gian có hạn và năng lực bản thân vẫn còn hạn chế nên luận văn không tránh khỏi những thiếu sót nhất định, tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các nhà giáo, các nhà khoa học và các bạn đồng nghiệp để luận văn được hoàn chỉnh hơn.

Xin trân trọng cảm ơn!

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Vương Thùy Linh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Đối tượng và khách thể nghiên cứu.....	2
4. Giả thuyết khoa học	2
5. Phạm vi nghiên cứu	2
6. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	2
7. Phương pháp nghiên cứu	3
8. Cấu trúc luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA VIỆC TỔ CHỨC CÁC	
HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM TRONG DẠY HỌC KHOA HỌC LỚP 5	5
1.1. Tổng quan về vấn đề nghiên cứu	5
1.1.1. Trên thế giới.....	5
1.1.2. Ở Việt Nam.....	8
1.2. Một số khái niệm công cụ.....	11
1.2.1. Trải nghiệm.....	11
1.2.2. Hoạt động trải nghiệm	11
1.2.3. Tổ chức	17
1.3. Tổ chức hoạt động trải nghiệm	19
1.3.1. Đặc điểm của hoạt động trải nghiệm	19
1.3.2. Vai trò của trải nghiệm	21
1.4. Khái quát chương trình giáo dục phổ thông môn Khoa học lớp 5 (CT 2018).....	22
1.4.1. Mục tiêu	22

1.4.2. Yêu cầu cần đạt.....	23
1.4.3. Nội dung giáo dục.....	24
1.4.4. Nội dung chương trình môn Khoa học lớp 5.....	25
1.4.5. Phương pháp, hình thức tổ chức dạy học	28
1.5. Đặc điểm tâm lý, nhận thức của học sinh cuối cấp tiểu học.....	31
1.5.1. Đặc điểm tâm lý của học sinh cuối cấp tiểu học	31
1.5.2. Đặc điểm nhận thức của học sinh cuối cấp tiểu học.....	33
1.6. Thực trạng tổ chức các hoạt động trải nghiệm trong dạy học Khoa học lớp 5	35
1.6.1. Khái quát quá trình khảo sát	35
1.6.2. Kết quả khảo sát.....	35
Kết luận chương 1.....	42
Chương 2: XÂY DỰNG VÀ TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM TRONG DẠY HỌC KHOA HỌC LỚP 5	43
2.1. Một số yêu cầu của quy trình tổ chức các hoạt động trải nghiệm trong dạy học Khoa học	43
2.1.1. Đảm bảo phù hợp với đặc điểm tâm lý, nhận thức của học sinh cuối cấp tiểu học	43
2.1.2. Đảm bảo tính thực tiễn.....	44
2.1.3. Đảm bảo tính khả thi và hiệu quả.....	44
2.1.4. Đảm bảo phát triển năng lực của người học	44
2.2. Quy trình tổ chức các hoạt động trải nghiệm trong dạy học Khoa học lớp 5.....	45
2.2.1. Giai đoạn 1. Chuẩn bị	45
2.2.2. Giai đoạn 2. Tổ chức các hoạt động trải nghiệm trong dạy học.....	46
2.3. Thiết kế một số kế hoạch bài học môn Khoa học lớp 5	47
2.3.1. Chủ đề trải nghiệm “Sự sinh sản của thực vật có hoa”	47
2.3.2. Chủ đề trải nghiệm “Vật dẫn điện và cách điện”	51
2.3.3. Chủ đề trải nghiệm “Một số biện pháp để bảo vệ môi trường”.....	57
Kết luận chương 2.....	61
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM.....	62
3.1. Khái quát quá trình thực nghiệm	62

3.1.1. Mục đích thực nghiệm	62
3.1.2. Nội dung thực nghiệm	62
3.1.3. Thời gian thực nghiệm.....	62
3.1.4. Địa bàn thực nghiệm.....	62
3.1.5. Kế hoạch và phương pháp thực nghiệm	62
3.1.6. Tiêu chí và thang đo trong thực nghiệm	63
3.2. Kết quả quá trình thực nghiệm	64
3.2.1. Kết quả định tính.....	64
3.2.2. Kết quả định lượng	68
3.3. Nhận xét chung	72
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	74
TÀI LIỆU THAM KHẢO	75
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

DHTN	: Dạy học trải nghiệm
GV	: Giáo viên
HS	: Học sinh
NL	: Năng lực
SL	: Số lượng

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1.	So sánh môn học và hoạt động trải nghiệm.....	13
Bảng 1.2.	So sánh hoạt động trải nghiệm với hoạt động ngoài giờ lên lớp	15
Bảng 1.3.	Nhận thức mức độ quan trọng của việc xác định mục tiêu và nội dung trong môn Khoa học lớp 5	37
Bảng 1.4.	Mức độ sử dụng các hình thức tổ chức dạy học môn Khoa học lớp 5 của giáo viên.....	37
Bảng 1.5.	Hứng thú của học sinh với môn Khoa học lớp 5.....	38
Bảng 1.6.	Tầm quan trọng của môn Khoa học	38
Bảng 1.7.	Hình thức tổ chức dạy học môn Khoa học	39
Bảng 1.8.	Nhận thức về tầm quan trọng của dạy học trải nghiệm Khoa học lớp 5	39
Bảng 1.9.	Nhận thức về vai trò dạy học trải nghiệm Khoa học lớp 5.....	40
Bảng 1.10.	Yếu tố ảnh hưởng đến việc sử dụng tổ chức dạy học trải nghiệm	41
Bảng 3.1.	Tiêu chí và thang đo trong thực nghiệm.....	63
Bảng 3.2.	Bảng đánh giá kết quả trước thực nghiệm.....	69
Bảng 3.3.	Bảng đánh giá kết quả sau thực nghiệm.....	70
Bảng 3.4.	Thái độ của học sinh sau thực nghiệm đối với dạy học trải nghiệm	73

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

1.1. Việt Nam đang trong quá trình đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục. Trong đó đặt ra những yêu cầu về đổi mới nội dung và phương pháp giáo dục. Nghị Quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo chỉ đạo “*Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương pháp dạy và học theo hướng hiện đại phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kĩ năng của người học...*” nghĩa là cần tổ chức các hoạt động giáo dục theo hướng tăng cường sự trải nghiệm, nhằm phát huy tính sáng tạo cho học sinh, tạo ra các môi trường khác nhau để học sinh được trải nghiệm nhiều nhất, đồng thời là sự khởi nguồn sáng tạo, biến những ý tưởng sáng tạo của học sinh thành hiện thực để các em thể hiện hết khả năng sáng tạo của mình”. Dạy học trải nghiệm là một trong những giải pháp có thể thực hiện được yêu cầu đổi mới đó.

1.2. Trong chương giáo dục phổ thông tổng thể 2018 ban hành kèm theo thông tư 32, đã nêu mục tiêu chung của môn Khoa học góp phần hình thành, phát triển ở học sinh tình yêu con người, thiên nhiên; trí tưởng tượng khoa học, hứng thú tìm hiểu thế giới tự nhiên; ý thức bảo vệ sức khoẻ của bản thân, gia đình, cộng đồng; ý thức tiết kiệm và bảo vệ tài nguyên thiên nhiên; tinh thần trách nhiệm với môi trường sống. Môn học góp phần hình thành và phát triển ở học sinh năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo. Đặc biệt, môn học Môn Khoa học hình thành và phát triển ở học sinh năng lực khoa học tự nhiên, bao gồm các thành phần: nhận thức khoa học tự nhiên; tìm hiểu môi trường tự nhiên xung quanh; vận dụng kiến thức, kĩ năng đã học.

1.3. Môn Khoa học góp phần hình thành và phát triển ở học sinh năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo. Đặc biệt, môn học góp phần hình thành và phát triển ở học sinh năng lực khoa học tự nhiên, giúp các em có những hiểu biết ban đầu về thế giới tự nhiên, bước đầu có kĩ năng tìm hiểu môi trường tự nhiên xung quanh và khả năng vận dụng kiến thức để giải thích các sự vật, hiện tượng, mối quan hệ trong tự nhiên, giải quyết các vấn đề đơn giản trong cuộc sống, ứng xử phù hợp bảo vệ sức khoẻ của bản thân và những